

СТУДЕНТИ ПОКОЛІННЯ Z: ЗМІНИ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ

Грицак Наталія, кандидат філологічних наук,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Сьогоднішній студент – це представник покоління Z, який кардинально відрізняється від своїх викладачів, здебільшого представників покоління X (1960-1980 рр.). У цьому контексті цілком погоджуємось із думкою Петра Саухи, зокрема «головна помилка, яку ми часто допускаємо, – це намагання вдавати, що ніяких, особливо глибинних змін, не відбувається і робимо свою роботу так, як звикли. Педагогам, представникам «X»-покоління, важко усвідомити те, що «Z»-покоління – не те покоління» [1, с. 69]. Відтак, знання ключових характеристик цих поколінь, різних за своїми базовими цінностями, дають змогу вибудувати стратегію взаємодії та зменшити дистанцію між педагогами і студентами, що, беззаперечно, посилить ефективність навчального процесу. Втім, розмірковуючи про потребу змін освітньої парадигми, доцільно стисло увиразнити сутність теорії поколінь і визначити пріоритетні ознаки «зетів».

Теорія поколінь з'явилась наприкінці ХХ століття. Американські вчені – демограф Нейл Хоув (Neil Howe) та історик Вільям Штраус (William Strauss) у 1991 р. у праці «Покоління» [2] презентували нову концепцію, згідно з якою підґрунтям конфлікту поколінь є протилежні цінності, а не вікові рамки. Так, набуті «базові» цінності, що формуються до 11-14 років під впливом єдиних зовнішніх культурних, історичних, технологічних та інших подій і обставин, згодом визначають формат соціальної поведінки людей: досягнення мети, індивідуальне прагнення, модель поведінки, вирішення конфліктів. Послуговуючись теорію поколінь, сучасні студенти належать до покоління Z, яке виросло у середовищі цифрових технологій. Саме тому їх ще називають «Digital Native», що фактично перекладається як Цифрова Людина [3]. Схематично увиразнимо головні характеристики «зетів» (рис. 1).

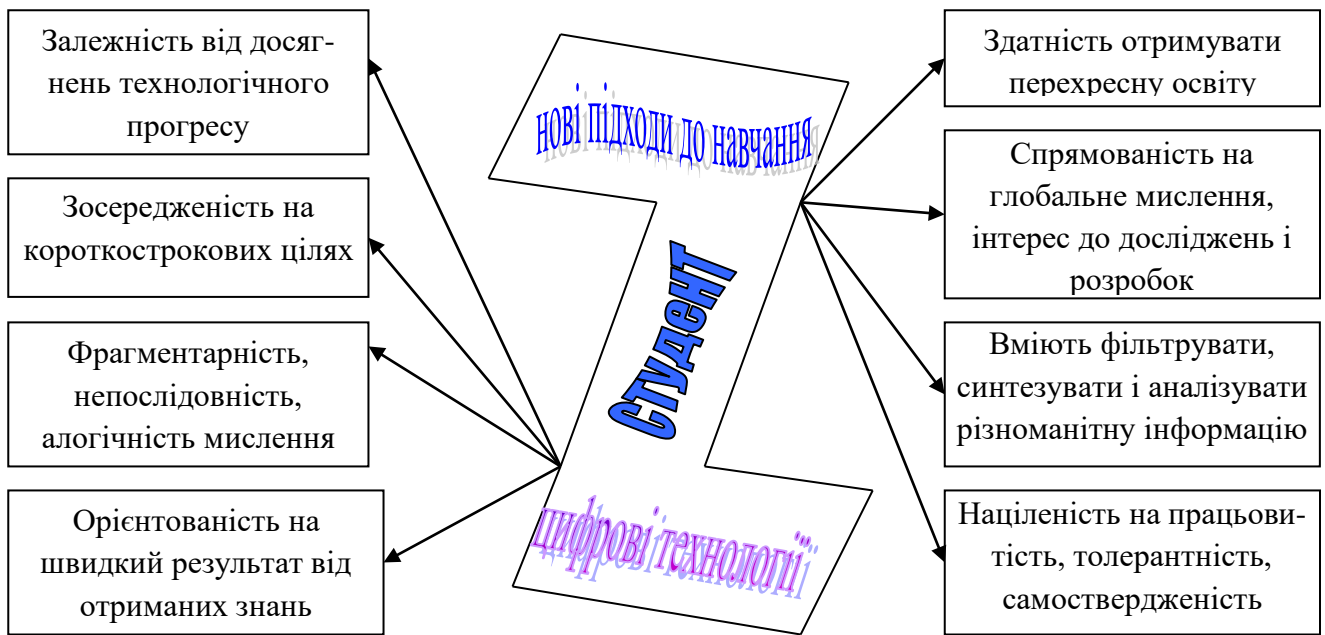

Рис. 1. Характеристики студентів покоління Z

Розуміння (сприйняття / прийняття!) викладачем цих ознак покоління Z значною мірою допомагають визначити вектор педагогічних дій зі студентами. На нашу думку, зміна освітньої парадигми повинна реалізовуватись у таких напрямках. По-перше, моделювання відповідних психолого-педагогічних умов. Мова йде, насамперед, про створення ситуацій творчого вибору і відчуття свободи; виявлення толерантного, демократичного ставлення до студентів; володіння професійною мобільністю (вміння та навички швидко змінювати види діяльності, творчо засвоювати нові види діяльності та ін.). По-друге, активне застосування викладачем інформаційно-комунікаційних технологій, актуальність якого особливо виявилась у момент впровадження заходів щодо запобігання поширення коронавірусу COVID-19, що передбачали миттєвий перехід університетів на дистанційну форму навчання. Зрозуміло, що у вирашному положенні опинилися саме ті викладачі, які мали колекцію презентацій чи інформаційних пакетів із навчальних тем; розроблені електронні курси; перелік електронних бібліотек, сайтів, що допомагають успішному вивченню матеріалу; досвід органічного поєднання різних інтерактивних методів і технологій навчання. По-третє, навчально-практичний компонент повинен містити чітку структурування навчального матеріалу; синтез

теоретичної інформації та практичних умінь; різні варіанти алгоритмів навчальних дій, на основі яких студенти можуть розробити власний алгоритм; проєкцію на майбутню професійну діяльність тощо.

Отже, викладач вищої школи з метою успішної комунікації з представниками покоління Z має бути готовий до моделювання нової освітянської парадигми.

Список використаних джерел

1. Саух П. Ю. Характерні риси нового «Z»-покоління та особливості роботи з ним в контексті Нової української школи. Практична філософія і Нова українська школа. Зб. тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 травня 2019 р., м. Київ. Київ: НАПН України, Інститут педагогіки НАПН України, 2019. С. 67–70.

2. Howe N., Strauss W. Generations: The History of Americas Future, 1584 to 2069. New York: Quill William Morrow, 1991. 367 p.

3. Sholehah Salsabiila, Khresna B. Sangka and Nurhasan Hamidi. Academic Procrastination on Digital Native Higher Degree Student: Does it Really Matter? *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*. 2018. № 262. P. 416-421. DOI: <https://doi.org/10.2991/ictte-18.2018.78>

ЗМІНИ У РЕЦЕПЦІЇ ТВОРЧОГО ДОРОБКУ ОСКАРА ВАЙЛДА В УКРАЇНІ

Деркач Галина, кандидат філологічних наук,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюк

Проблема співвідношення життя Оскара Вайлда та його творчого доробку проходила червоною ниткою у критичних оглядах, які виходили протягом ХХ століття в англomовному (і не лише) культурному просторі. Переважання